

Protokoll 3/2024

Tid Torsdagen den 25 april 2024 kl. 15.30-16.20

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Måndagen den 6 maj, §§ 1-6, 8, 9, 12, 17-21, 24-27

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 25 april 2024,
§§ 7, 10, 11, 13-16, 22, 23

Anders Österberg

Rita Valanko

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Ida Mohlander (S)

Clara Lindblom (V)

Jonathan Metzger (V)

Lennart Tonell (MP)

Rita Valanko (M)

Fredrik Sand (M)

Anders Edin (SD)

André Nilsson (L)

Tjänstgörande ersättare

Johan Ekwall (M) för Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Torbjörn Ebérus (M) för Svante Linusson (C)

Ersättare:

Emil Bustos (S)

Tove Lönstad (S)

Bengt-Olov Tengmark (S)

Maj-Len Eklund (S)

Agneta Sundberg (V)

Felix Schartner Giertha (MP)

Gabriel Kroon (SD)

Aron Modig (KD) §§ 1-26

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Susanne Bengtsson, Göran Carlberg, Britta Eliasson, Eleonor Eklind Forslin, Sverker Henriksson, Anders Johnson, Mats Lundin, Carolina Zandén och nämndsekreterare Kerstin Thörner, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-7 och personalföreträdaren Eva Brynk §§ 1-7, 27

§ 8 Uppsägning av arrendeavtal med Swedavia AB för Bromma flygplats. Hemställan till kommunfullmäktige

Dnr E2024-00907

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden hemställer att kommunfullmäktige ger exploateringsnämnden i uppdrag att säga upp arrendeavtal för Bromma flygplats med Swedavia AB till upphörande vid avtalstidens utgång.
2. Exploateringsnämnden beslutar för egen del, under förutsättning av kommunfullmäktiges godkännande av punkt 1, att ge exploateringskontoret i uppdrag att genomföra uppsägning av arrendeavtalet för Bromma flygplats enligt ärendet och teckna erforderliga handlingar.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Anders Edin (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

André Nilsson (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 26 mars 2024.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Rita Valanko m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag till beslut, samt att därutöver anför följande:

Bromma flygplats och flyget är otroligt viktigt för Stockholm som internationella storstad, för vår konkurrenskraft och tillväxt. Flyget håller dessutom på att

ställa om. Moderaterna anser fortsatt att Bromma flygplats ska vara kvar och att fokus istället måste läggas på att bygga ut Arlanda.

Nuvarande avtal med Swedavia gäller till 2038 och staden kan inte ensidigt säga upp det i förtid. Det framgår med all önskvärd tydlighet i exploateringskontorets tjänsteutlåtande. En nedläggning av flygplatsen innan 2038 erfordrar således en aktiv medverkan och erforderliga beslut från staten.

Det vi är överens om över blockgränserna är att Stockholm är i stort behov av fler bostäder. Men det problemet är här och nu, och löses inte genom att planera för bostäder som – oaktat vilket – inte skulle kunna byggas förrän om decennier. Därför vore det oansvarigt av oss politiker att starta planering på en plats där staden inte ens har full rådighet istället för att planera på platser som faktiskt är genomförbara i närtid.

Utöver detta anser vi att underlaget i föreliggande ärende i delar är otillräckligt för att kunna fatta ett väl underbyggt beslut.

- 3) Anders Edin (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets förslag, samt att därutöver anföra följande:

Att bevara Bromma flygplats är viktigt av flera skäl som sträcker sig bortom de omedelbara konsekvenserna för transport och logistik.

För det första spelar Bromma flygplats en avgörande roll för Stockholms tillgänglighet och integration med resten av landet och världen. Denna närhet underlättar snabba och effektiva resor för affärsresenärer, turister och invånare, vilket i sin tur gynnar stadens ekonomiska och kulturella liv. Bromma erbjuder också ett komplement till Arlanda, vilket ger resenärer alternativ och bidrar till en balanserad fördelning av trafiken.

För det andra utgör Bromma flygplats en kritisk säkerhetsfunktion för samhällsviktigt flyg, som ambulansflyg och räddningshelikoptrar. Att flytta dessa tjänster till andra platser kan försena livräddande operationer och äventyra människors säkerhet.

Ytterligare en aspekt är flygplatsens betydelse för regionens infrastruktur. Att bevara Bromma kan avlasta Arlanda och bidra till en jämnare fördelning av flygtrafiken. Dessutom

skulle det kräva stora investeringar och tid att stärka infrastrukturen kring Arlanda för att kompensera för Brommas förlust.

Slutligen bör miljö- och hållbarhetsaspekter beaktas. Även om avvecklingen av Bromma kan frigöra mark för byggnation, kan det leda till ökade utsläpp och miljöpåverkan på grund av längre resor till och från Arlanda. Dessutom bör det föroreningsansvar som nämns i ärendet inte underskattas.

Därför bör ärendet om avveckling av Bromma flygplats avslås. En mer genomtänkt och hållbar lösning skulle vara att behålla flygplatsen och arbeta med att förbättra dess effektivitet och minimera miljöpåverkan, samtidigt som dess roll som en viktig transportnod och säkerhetsfunktion upprätthålls.

4) André Nilsson (L) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

- a. Att i första hand avslå förvaltningens förslag till beslut.
- b. Att i andra hand:
 - Vid bifall av förvaltningens beslut att en extern granskare tillsätts projektet.
- c. Att därutöver anföra följande:

Liberalerna är öppna för att bygga bostäder på Bromma framåt i tiden, men är tveksamma till att göra det enligt den rödgröna majoritetens realistiska tidsplan.

Förutsättningen är, vilket även Stockholms Handelskammare framhåller, att det är säkerställt att Arlanda kan klara av den ökade flygtrafiken och infrastrukturen till och från flygplatsen kan möta en större volym av resenärer. Något som inte är garanterat i dagsläget givet det tidsutrymme som finns kvar tills avtalet med staten går ut 2038. Med vetskap om tiden det tar att få ett miljötillstånd godkänt samt den faktiska utbyggnaden av Arlanda flygplats och infrastruktur för att snabbt, billigt och klimatvänligt kunna ta sig till och från Arlanda, så ställer vi oss väldigt tveksamma till en avveckling av Bromma flygplats enligt förslagets plan.

I och med att den tekniska utvecklingen inom flyg, både el- och vätgasflyg, väntas bli mer ekonomiskt gångbart finns det en stor potential för att utveckla Bromma till en modern

och grön cityflygplats. Vi ser det som en möjligt missat tillfälle att bidra till ett mer klimatvänligt resande vilket skulle gynna Stockholmsregionen och samtidigt skulle utvecklingen stärka stadens konkurrenskraft.

Liberalerna befarar att de förutsättningar som gäller idag inte kommer att vara gällande 2038 på grund av för många okända och osäkra variabler. Därför finns det överhängande risk att de pengar som läggs nu på att utreda förslaget tyvärr kommer att vara bortslösade redan om ett par år, då utredningarna sannolikt kommer vara obsoleta vid år 2038.

Väljer majoriteten att istället gå vidare med projektet så anser vi att det är bra att det nu planeras ca 16 000 bostäder och man verkar ha hört av Liberalernas argument om att värna grönområden. Liberalerna har tidigare varit ute och lyft att det höga antal bostäder som planerades av de rödgröna skulle påverka natur, rekreation och koloniområden negativt och att dessa istället ska värnas.

Stockholm behöver bostäder här och nu. Att gå vidare med projektet att bygga bostäder med så stora osäkerheter samt beräknad inflyttning om 20-30 år, anser Liberalerna inte är ett ansvarsfullt sätt att uppfylla stadens bostadsförsörjningsansvar. Projektet kommer med stor sannolikhet kräva stora resurser och fokus från andra bostadsprojekt som ligger närmare i tid vilket är negativt både för staden men även de som är i behov av en bostad inom den närmaste tiden. Tvärtom verkar detta projekt vara det enda som den rödgröna majoriteten har för att kunna säga att man uppfyller bostadsförsörjningsansvaret. Det är inte ansvarsfullt.

Vidare anser Liberalerna att med tanke på projektets omfattning, där stora delar av stadens förvaltningar och bolag kommer involveras men även att stora investeringar från staden sida kommer göras, att en extern granskare tillsätts i syfte att från början kunna säkerställa att projektet inte skapar lika stora kostnadsökningar som Liberalerna kontinuerligt har lyft i andra större projekt som staden har.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

Beslutsgång i del om tilläggsförslag

Ordföranden Anders Österberg (S) frågar om nämnden godkänner eller avslår Liberalernas tilläggsförslag och finner att nämnden beslutar att avslå förslaget.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Att avslå kontorets förslag till beslut,

Att därutöver anföra följande:

Vänsterstyret fortsätter arbetet med att planera för en nedläggning av Bromma flygplats, trots avsaknaden av rådighet. Att framställa sin politiska ståndpunkt som en regelrätt uppsägning tycks enbart vara ett spel för media. Fram till år 2035 har staden möjlighet att signalera om en förlängning av det nuvarande avtalet, alternativt en ny förhandling om arrende, således tar inte nämnden idag beslut om en formell uppsägning; ett beslut enbart Swedavia kan ta.

Bromma flygplats invigdes år 1936 av kung Gustaf V och det socialdemokratiska gatuborgarrådet Yngve Larsson samt var först i Europa med att ha asfalterade landningsbanor. Vi förvånas över majoritetens teknikfientliga inställning till denna flygplats som nu åter har potential att leda teknikutvecklingen. Vi står de facto inför ett banbrytande genombrott inom flygtekniken: miljövänligt kommersiellt flyg utvecklas i rask takt, liksom möjligheten till vertikal start och landning.

Kristdemokraterna ser optimistiskt på flygplatsens framtid, oavsett utformning och omfattning. Utöver persontransporter kan framtidens Bromma flygplats även spela en viktig roll inom logistik när drönartekniken kommit tillräckligt långt för att användas inom frakt- och godshantering. Detta skulle i sådana fall lätta på trycket på stadens trafiksystem, bidra till en mer pålitlig trafik oaktat färdmedel samt skapa stora möjligheter för utformningen av framtidens gaturum. Parallellt behöver staden bidra till ökad logistisk och militär beredskap där en stadsnära flygplats utgör en mycket värdefull resurs i kris eller konflikt.

Kerstin Thörner